

Living lab működésének gyakorlati aspektusai

Dr Berényi Üveges Judit
Vezető kutató

Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet (ÖMKi)

ÖMKi | Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet

*Horizont Európa Talaj misszióját
támogató nemzeti információs nap
Budapest, 2024. április 26.*

Áttekintés

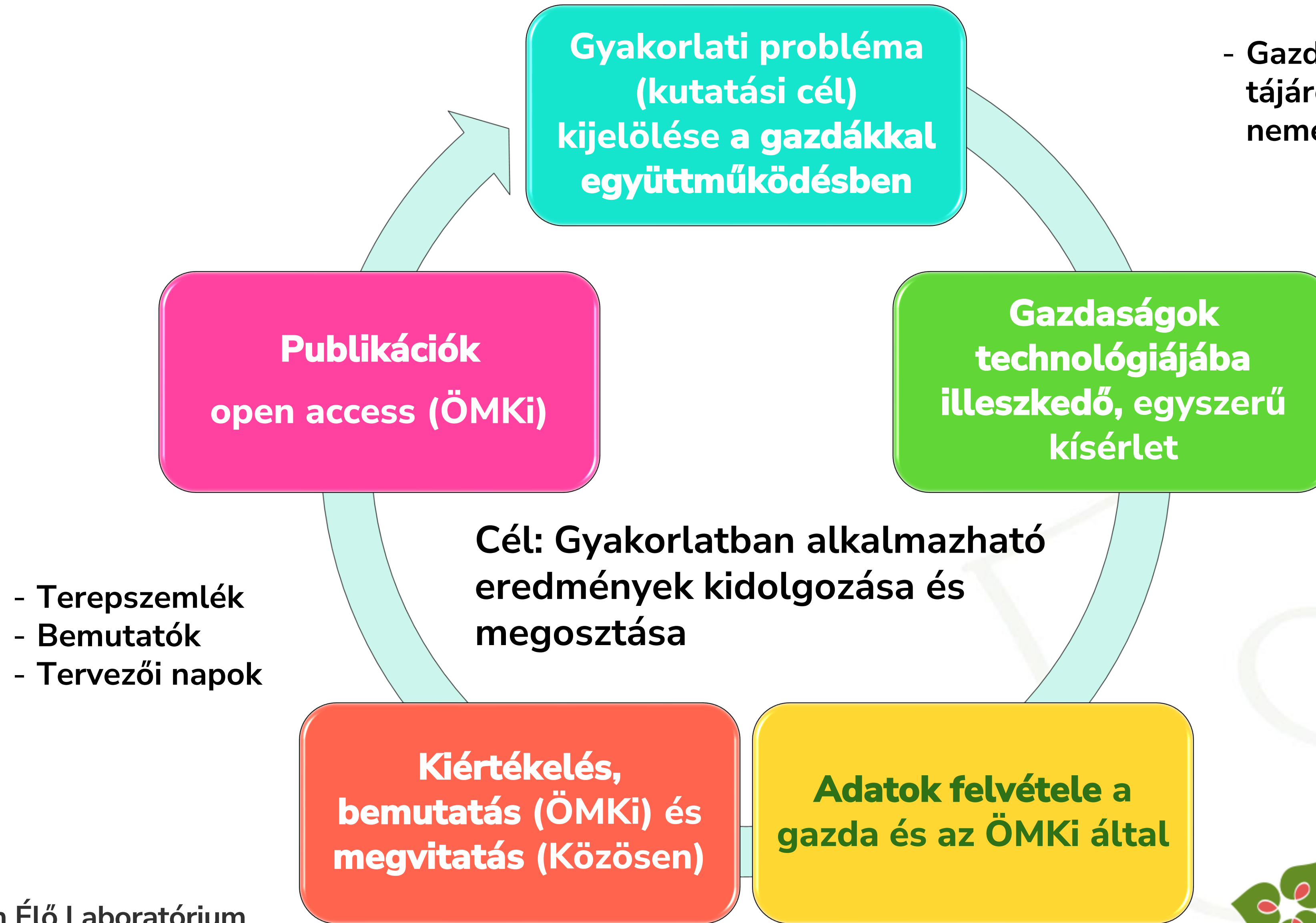
ÖMKi On-farm
Kutatási
módszertan

Mi is az az élő
laboratórium?

Talajos élő
laboratórium
Prepsoil projekt

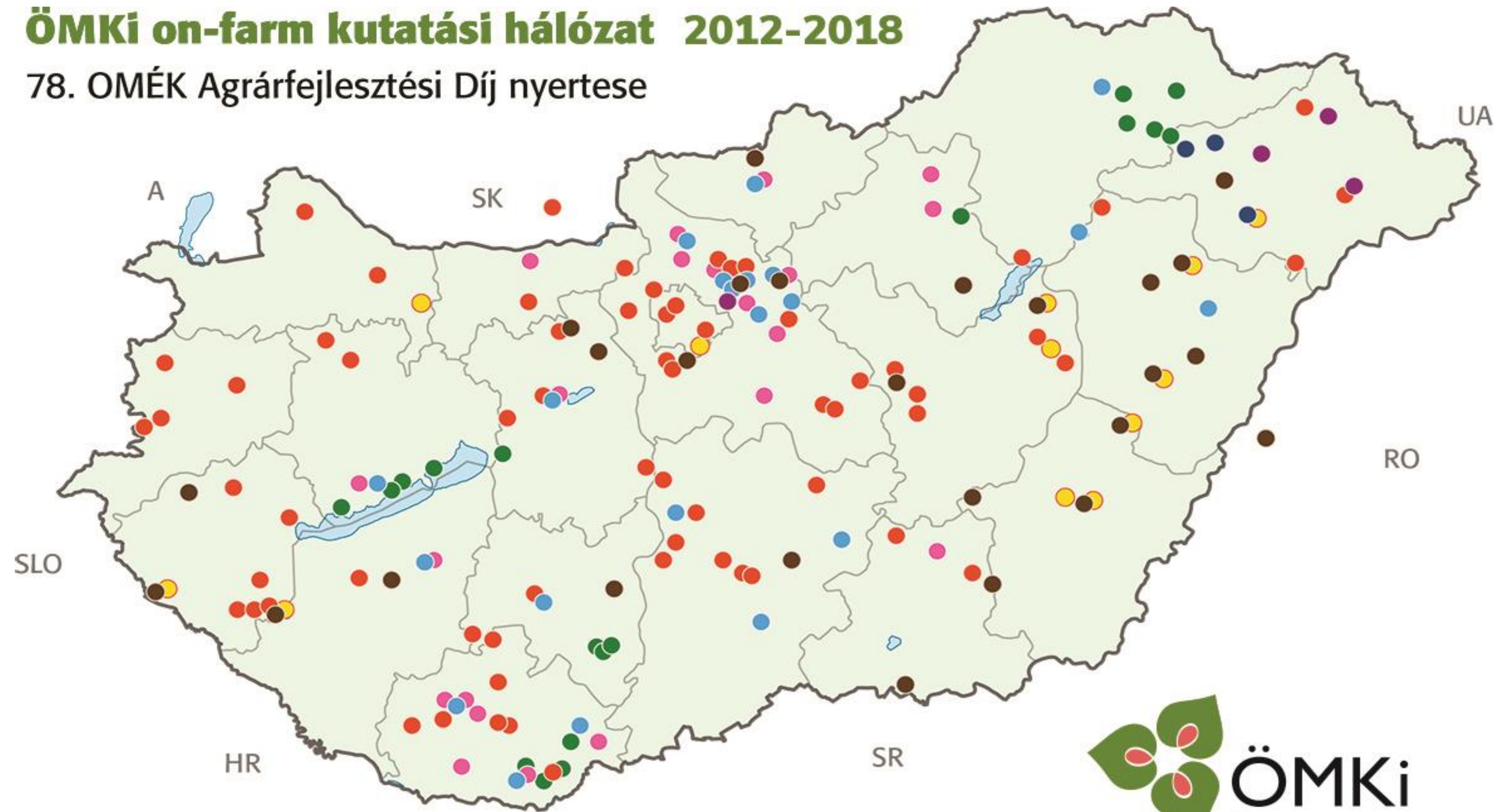


ON-FARM módszertan



ÖMKi on-farm kutatási hálózat 2012-2018

78. OMÉK Agrárfejlesztési Díj nyertese



Kutatási témák és helyszínek 2012-2018 között



Gabona fajtatesztek

27



Szója fajták tesztelése

13



Burgonyafajták vizsgálata

22



Paradicsom tájfajták vizsgálata

26



Szőlősorköz magkeverékek vizsgálata

21



Méhészeti védekezési módszerek vizsgálata

69



ÖMKi

Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet
Research Institute of Organic Agriculture



Cseresznyeléggy elleni védekezési módszerek vizsgálata

4



Növénykondicionálók hatásának vizsgálata almaültetvényeken

3

ÖMKi On-farm Élő Laboratórium

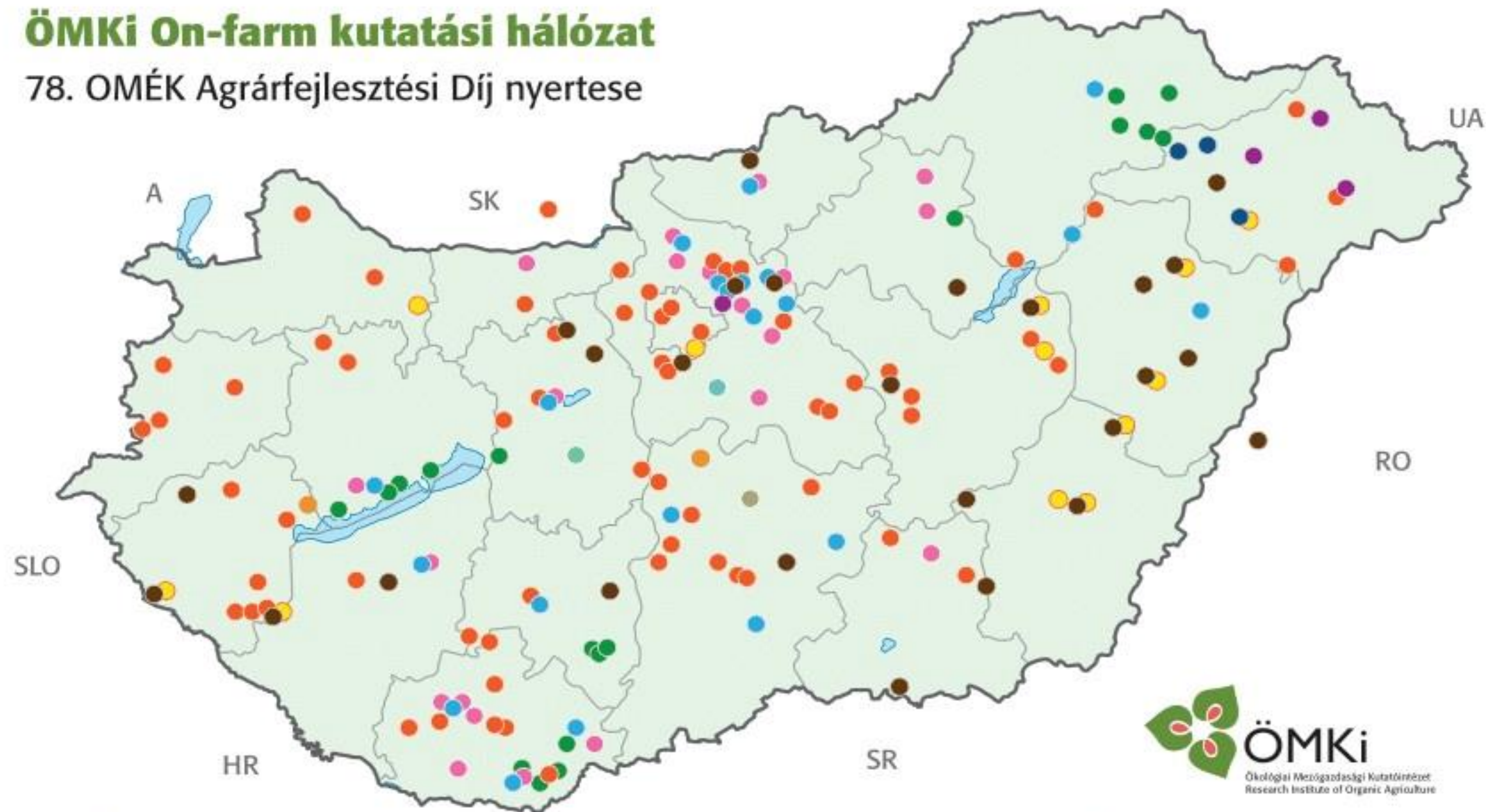


ÖMKi













Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet
Research Institute of Organic Agriculture | Forschungsinstitut für biologischen Landbau

ÖMKi On-farm kutatási hálózat

78. OMÉK Agrárfejlesztési Díj nyertese



Kutatási témák és helyszínek 2022-ig

- | | | |
|--|---|--|
|  Gabona fajtatesztek |  Paradicsom tájfajták vizsgálata |  Cseresznyeléggy elleni védekezési módszerek vizsgálata |
|  Szója fajták tesztelése |  Szőlősorköz magkeverékek vizsgálata |  Növénykondicionálók hatásának vizsgálata almaültetvényeken |
|  Burgonyafajták vizsgálata |  Méhészeti védekezési módszerek vizsgálata |  Ökológiai tápanyag utánpótlás |
|  Talajművelési módok vizsgálata |  Palántanevelő közegek fejlesztése |  Állattenyésztés |

ÖMKi On-farm Élő Laboratórium



ÖMKi On-farm kutatási sikerek

ÖMKi On-farm hálózatának eddig piacra került termékei:

1. **ÖMKi Tájfajta paradicsompalántái**
2. **ÖMKi Élő Sorköz magkeverék és növénytakarós talajápolási technológia**
3. **Tönke búzaliszt, gazda-molnár-pék hálózat**



ÖMKi On-Farm Élő Laboratórium

European
Network of
Living Labs

Következő lépés az élő laboratóriumként történő elismerés
Agroökológiai élő laboratórium



Mi is az az élő laboratórium?

European
Network of
Living Labs

- felhasználó központú,
- nyílt innovációs közösségek, melyek
- módszeres,
- felhasználókkal és több érintett szereplővel együtt-alkotási és együtt-gondolkodási folyamat során,
- valós környezetben és/vagy működő közösségekben végzik a kutatási és innovációs folyamatokat



Többszereplős részvétel:

Az ÉL-ok négyes spirált alkalmaznak



Az ÉL négy kulcsfontosságú szereplője:

1.

Megvalósítók: lehetővé teszik az ÉL-ok tevékenységét (pénzügyi támogatást/helyet biztosítanak).

2.

Szolgáltatók: tudást és szakértelmet, innovációt támogató tevékenységeket hoznak (fejlesztési szervezetek pl. oktatási intézmények/egyetemek/tanácsadók)

3.

Felhasználók: Civilek vagy végfelhasználók (aktív/passzív szereplők, akik különböző szerepkörökben vesznek részt az ÉL-ban.

4.

Hasznosítók: Köz- vagy magánszervezetek, amelyek az innovációs tevékenységek eredményeit sokféle módon hasznosítják



Élő Laboratóriumi módszertan jelentősége az agráriumban

- ✓ Az Élő Laboratórium módszertannal olyan fenntartható agrár-innovációk hozhatók létre, melyek **könnyebben beépülnek a gyakorlatba.**
- ✓ **Bizalom- és közösségépítés társul a kutatáshoz.**
- ✓ **Ismeretátadás hatékonysága és elfogadottsága jelentősen növekszik.**
- ✓ Lokális közösségek specifikus problémáira adott **testreszabott megoldások.**
- ✓ Versenyképességet jelent **nemzetközi kutatási projekteken** való részvétel kapcsán.

Hogyan lehet élő laboratóriummá válni?

European
Network of
Living Labs

Vizsgált szempontok:

1. **Szervezeti felépítés:** az élő laboratórium szerveztének és működésének és irányításának bemutatása
2. **Résztevők és valós környezet:** az érdekeltek közötti együttműködés hogyan történik és az eredmények hogyan hasznosulnak valós körülmények között
3. **Erőforrások:** az élő laboratórium rendelkezésére álló erőforrások (infrastruktúra, kutatási anyagok) és szolgáltatások
4. **Nyitottság:** nyílt kutatás és innováció (mindenki számára hozzáférhető) és a különböző szereplők bevonása hogyan történik
5. **Érték:** az élő laboratórium hogyan hoz létre értékeket és ezek minden fél számára hogyan hasznosulnak
6. **Üzleti terv és a jövőre vonatkozó tervek:** jelenleg üzleti terv, rendelkezésre álló források, SWOT elemzés, stratégiai tervek alapján mennyire tartható fenn hosszú távon az élő laboratórium

Tapasztalatok a talajos élő labor szervezésével kapcsolatban

- Kutatási témák meghatározása (konkrét kísérletekig)
- Bevonandó szereplők meghatározása (nemcsak a gazdaság és a kutatóhely)
- Az együtt gondolkodás – tervezés folyamata
- Példa: a homokhátsági élő labor



Élő labor módszertan gyakorlatiasan

Az ÖMKI on-farm kutatási módszertanán alapulva

- Ami a gazdaságot érdekli
- Ami a gazdaságban megvalósítható
- Amire kutatási keret van
- Együtt tervezzük meg a kísérletet
- Adatfelvételezés gazda/ÖMKI
- Adatértékelés, publikálás, megosztás ÖMKI (gazda)
- A gazdálkodó és kutató mellett szaktanácsadó, szakpolitika, hatóság bevonása a megfelelő helyeken



PREP SOIL



HORIZON-MISS-2021-SOIL-01-01/
Preparing the ground for healthy soils:
building capacities for
engagement, outreach and knowledge

Kezdés: 2022. július 1.

Befejezés: 2025 június 30. (36 hónap)

Koordinátor:

Danish Centre for Food and Agriculture –
Aarhus University



PREPSOIL projekt



- A „Soil Deal for Europe” küldetés segítése
- Kulcsfontosságú szereplők informálása a talajdegradáció csökkentési lehetőségeiről
- A talajjal kapcsolatos ismeretek bővítése a társadalomban
- Élő Laboratóriumok
- Közösségi tudomány
- Talajmonitoring
- Élő laborok térképes megjelenítés
- Videók
- Fórum
- Tudástár
- Mobil applikáció



WP2 A talajok „igényeinek” felmérése (Soil needs assessment)

Nemcsak természeti környezet, hanem gazdasági, társadalmi, jogi környezet felmérése is feladat volt.

Élő laborok elindításában milyen szerepe lehet

Módszertan lépései:

- ✔ A vizsgálatba vont régiók kiválasztása
- ✔ A felmérés módszertanának kidolgozása (DPSIR keret)
- ✔ A felmérés elvégzése a kiválasztott régiókban, közös értékelés
- ✔ Régióra fókuszált kutatás-fejlesztési célok meghatározása



A térség kihívásai

Homokhátság

- Klímaváltozás
- Aszály, elsivatagosodás
- Szélerózió
- A termésbiztonság megszűnése, kockázatok
- Vízelvezetés, vízgazdálkodás
- Munkaerőhiány



Lehetséges megoldások

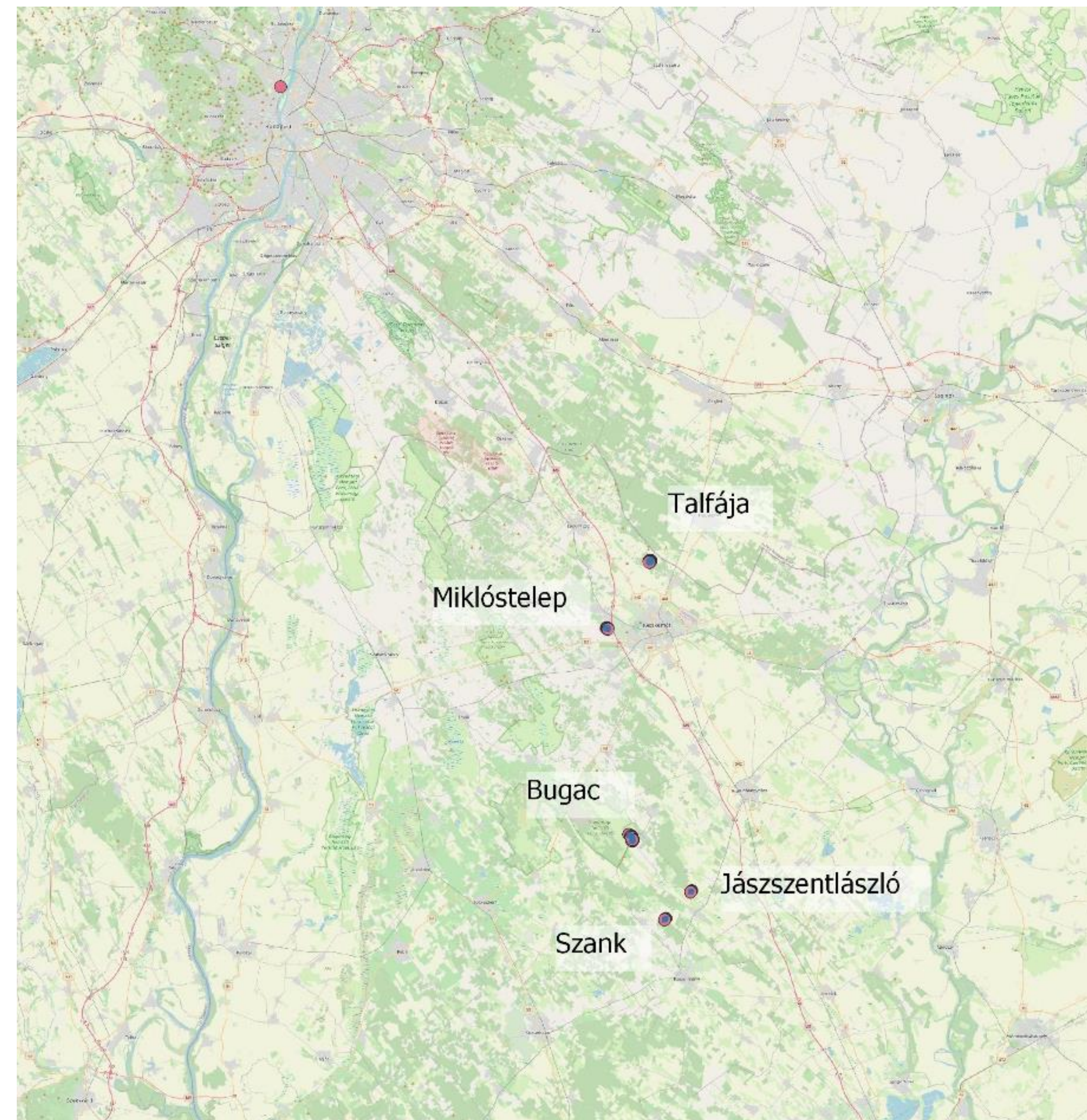
Ezekből mi az, amit az élő labor keretében vizsgálni tudunk?

- Vízgazdálkodás megváltoztatása,
- Vízvisszatartás
- Vízügyi hatósággal együttműködés
- Vizes élőhelyek rehabilitációja
- Talajhasználati változtatások
- Regeneratív mezőgazdaság elvei szerinti gyakorlatok
- Talajvédő gazdálkodás
- Talajművelés csökkentése
- **Talajtakarás**
- Jó gyakorlatok **adaptálása** a térség adottságaihoz



Induló on-farm talajművelési kísérleteink a Homokhátságon

- Bugac: tavaszi pillangós köztes vetés
- Jászszentlászló: forgatás nélküli művelés
- Szank: direkt vetés
- Miklóstelep: rozs-bükköny köztes vetés
- Talfája: szudánifű-bükköny köztes vetés



**Köszönöm a
figyelmet!**

Judit.berenyi.uveges@biokutatas.h

[u](http://www.biokutatas.hu)

www.biokutatas.hu

